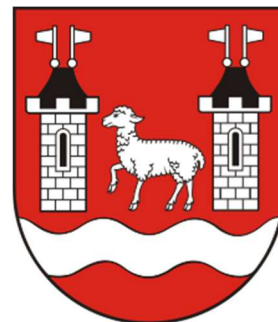

ZATWIERDZAM

Starosta Piaseczyński
Ewa Lubianiec

STAROSTWO POWIATOWE W PIASECZNIE

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA WYPALANIU TRAW
„NIE”
DLA WYPALANIA TRAW
W POWIECIE PIASECZYŃSKIM**

Uczestnicy programu:

PIASECZNO 2026

Rysunek 1 - Komenda Główna PSP

WSTĘP

Powiat Piaseczyński należy do obszarów, na których problem wypalania traw i nieużytków występuje szczególnie często, co sprawia, że zajmuje on jedno z czołowych miejsc w województwie mazowieckim pod względem liczby tego typu zdarzeń. Proceder ten obejmuje wszystkie gminy powiatu, jednak szczególne nasilenie obserwuje się na terenach gmin Konstancin-Jeziorna oraz Góra Kalwaria. Są to obszary o dużej liczbie terenów niezagospodarowanych, łąk, pól oraz nieużytków, które w okresie wiosennym stają się szczególnie podatne na powstawanie pożarów.

Największe zagrożenie występuje w miesiącach marca i kwietniu, czyli w okresie poprzedzającym wegetację roślinności oraz bezpośrednio po stopnieniu pokrywy śnieżnej. W tym czasie wyschnięta roślinność stanowi łatwopalny materiał, a sprzyjające warunki atmosferyczne, takie jak wiatr i niska wilgotność powietrza, powodują szybkie rozprzestrzenianie się ognia. Statystyki wskazują, że w okresie kulminacyjnym liczba zdarzeń w ciągu doby może wahać się od kilku do nawet kilkudziesięciu interwencji.

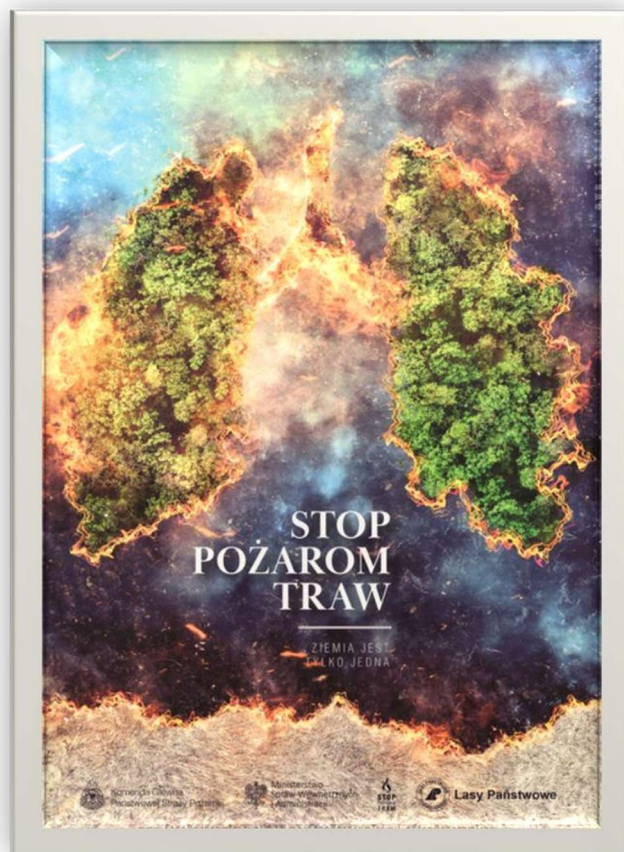
Pożary traw i nieużytków, ze względu na swoją specyfikę oraz często dużą powierzchnię, wymagają zaangażowania znacznych sił i środków Państwowej Straży Pożarnej oraz jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Każda akcja gaśnicza wiąże się z realnymi kosztami finansowymi, obejmującymi zużycie paliwa, sprzętu, środków gaśniczych oraz zaangażowanie dużej liczby ratowników. Dodatkowo strażacy uczestniczący w gaszeniu pożarów traw w tym samym czasie nie mogą reagować na inne zdarzenia, takie jak wypadki drogowe, pożary budynków czy sytuacje zagrożenia

życia i zdrowia mieszkańców. Może to prowadzić do opóźnień w udzieleniu pomocy tam, gdzie jest ona najbardziej potrzebna.

Wypalanie traw stanowi również poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego. Ogień niszczy siedliska zwierząt, prowadzi do śmierci drobnych ssaków, ptaków, płazów oraz owadów, w tym gatunków pożytecznych dla rolnictwa. Dodatkowo powoduje degradację gleby, zmniejszenie zawartości próchnicy oraz zaburzenie naturalnych procesów biologicznych. Wbrew powszechnemu przekonaniu wypalanie traw nie użyźnia gleby, lecz prowadzi do jej wyjałowienia i obniżenia wartości rolniczej.

W związku z powtarzającym się każdego roku problemem wypalania traw na terenie Powiatu Piaseczyńskiego, władze samorządowe podjęły działania mające na celu ograniczenie tego niebezpiecznego zjawiska. W realizację przedsięwzięcia zaangażowały się: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Piasecznie, Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie oraz Nadleśnictwo Chojnów. Współpraca tych instytucji ma charakter kompleksowy i obejmuje działania profilaktyczne, edukacyjne, informacyjne oraz kontrolne.

Rezultatem wspólnych działań jest powiatowy program przeciwdziałania wypalaniu traw pod hasłem: „NIE” dla wypalania traw w Powiecie Piaseczyńskim. Głównym celem programu jest ograniczenie liczby pożarów traw i nieużytków poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz przeciwdziałanie nieodpowiedzialnym zachowaniem prowadzącym do powstawania zagrożeń. Program zakłada m.in. prowadzenie kampanii informacyjnych, działań edukacyjnych w szkołach, współpracę z sołectwami i organizacjami społecznymi, a także wzmożone patrole służb w okresach największego zagrożenia.

Rysunek 2 - Komenda Powiatowa PSP

OPIS PROGRAMU

Program przeciwdziałania wypalaniu traw ma przede wszystkim charakter edukacyjny i profilaktyczny. Jego głównym założeniem jest realizacja powiatowej kampanii społecznej ukierunkowanej na zmianę świadomości mieszkańców oraz eliminację błędnych przekonań dotyczących wypalania traw. Szczególną uwagę poświęcono osobom, które traktują wypalanie jako najtańszą i najprostszą metodę usuwania zeszłorocznej, suchej roślinności. Program ma na celu uświadomienie, że praktyka ta jest nie tylko niebezpieczna, lecz również szkodliwa dla środowiska, zdrowia ludzi oraz mienia.

Osiągnięcie głównego celu programu, jakim jest ograniczenie zjawiska wypalania traw, będzie możliwe poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Przeprowadzenie na terenie Powiatu Piaseczyńskiego kompleksowej kampanii informacyjno-edukacyjnej, której zadaniem będzie przedstawienie skali problemu wiosennego wypalania traw oraz jego negatywnych konsekwencji. Kampania stanowić będzie skuteczne narzędzie podnoszenia poziomu świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przeciwpożarowej. W ramach prowadzonych działań planuje się w szczególności:

- informowanie lokalnych mediów o skutkach ekologicznych, społecznych oraz ekonomicznych wypalania traw i pozostałości roślinnych,
 - publikowanie artykułów tematycznych w prasie lokalnej oraz biuletynach samorządowych,
 - zamieszczanie materiałów informacyjnych na stronach internetowych urzędów gmin, Starostwa Powiatowego, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej oraz innych instytucji współpracujących,
 - rozpowszechnianie plakatów, ulotek oraz materiałów edukacyjnych w miejscach publicznych,
 - wykorzystanie mediów społecznościowych do przekazywania informacji i ostrzeżeń w okresach największego zagrożenia.
2. Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ekologii oraz ochrony przeciwpożarowej, skierowanych do różnych grup społecznych, w szczególności dzieci i młodzieży szkolnej, rolników oraz mieszkańców terenów wiejskich. Działania te obejmować będą organizację spotkań informacyjnych, prelekcji, pogadanek w szkołach, konkursów tematycznych, a także współpracę z jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych w zakresie popularyzowania zasad bezpieczeństwa pożarowego.
 3. Monitorowanie zjawiska wypalania traw na terenie powiatu oraz analiza tendencji występujących w kolejnych latach. W ramach tego działania przewiduje się gromadzenie danych statystycznych dotyczących liczby pożarów traw, miejsc ich występowania oraz przyczyn powstawania. Istotnym elementem będzie również bieżące informowanie opinii publicznej za pośrednictwem lokalnych mediów o zaistniałych zdarzeniach, w tym o tragicznych skutkach wypalania traw, zagrożeniach dla życia i zdrowia ludzi, a także stratach środowiskowych i materialnych. Działania te mają na celu wzmocnienie oddziaływania prewencyjnego oraz ograniczenie liczby podobnych zdarzeń w przyszłości.

Realizacja powyższych celów przyczyni się do zwiększenia świadomości społecznej, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz ograniczenia liczby pożarów traw i nieużytków na terenie Powiatu Piaseczyńskiego. Długofalowym efektem programu ma być trwała zmiana postaw społecznych oraz eliminacja niebezpiecznej praktyki wypalania traw.

STATYSTYKA POŻAROWA

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Góra Kalwaria	202	109	173	92	120	138
Konstancin-Jeziorna	140	41	118	62	114	113
Lesznowola	22	7	12	10	20	36
Piaseczno	50	12	68	45	62	60
Prażmów	28	8	26	11	32	44
Tarczyn	48	8	61	29	24	34
RAZEM	490	185	458	249	372	425

Koniec zimy oraz początek wiosny to okres, w którym od wielu lat obserwuje się wyraźny wzrost liczby pożarów traw, łąk oraz nieużytków. Zdarzenia te w przeważającej mierze są wynikiem celowego działania człowieka, polegającego na wypalaniu traw i pozostałości roślinnych. Zeszłoroczna, wyschnięta roślinność stanowi łatwopalny materiał, który w połączeniu z niską wilgotnością powietrza, częstymi podmuchami wiatru oraz zwiększoną aktywnością ludzi na terenach rolniczych i niezagospodarowanych, prowadzi do gwałtownego wzrostu liczby pożarów. Ogień w takich warunkach rozprzestrzenia się bardzo szybko, obejmując często duże obszary i stwarzając zagrożenie dla lasów, zabudowań mieszkalnych, infrastruktury technicznej oraz życia i zdrowia ludzi.

Statystyki wskazują, że człowiek odpowiada za ponad 94% przyczyn powstawania pożarów traw. Do ich wywołania dochodzi najczęściej w wyniku celowego podpalania, nieostrożnego posługiwania się ogniem otwartym, pozostawiania niedogaszzonego ogniska, wyrzucania niedopałków papierosów, a także prowadzenia prac porządkowych przy użyciu ognia. Jedną z głównych przyczyn tego zjawiska jest utrwalone od pokoleń przekonanie, szczególnie wśród części rolników, że wypalanie traw przyspiesza odrastanie młodej roślinności, poprawia jakość gleby oraz przynosi wymierne korzyści ekonomiczne. Przekonanie to jest jednak całkowicie błędne i nie znajduje potwierdzenia w wiedzy naukowej ani w praktyce rolniczej.

W rzeczywistości wypalanie traw prowadzi do degradacji gleby oraz zniszczenia jej naturalnej struktury biologicznej. Wysoka temperatura ognia niszczy mikroorganizmy glebowe odpowiedzialne za procesy rozkładu materii organicznej, ogranicza zawartość próchnicy oraz powoduje spadek żyzności gleby. W efekcie zamiast poprawy jakości gruntu dochodzi do jego wyjałowienia, co w dłuższej perspektywie prowadzi do obniżenia plonów i pogorszenia warunków wegetacji roślin.

Wypalanie traw powoduje również ogromne straty w środowisku naturalnym. W ogniu giną drobne ssaki, ptaki gniazdujące na ziemi, płazy, gady oraz owady, w tym gatunki pożyteczne dla rolnictwa, takie jak pszczoły czy biedronki. Niszczeniu ulegają także miejsca bytowania zwierząt oraz ich naturalne schronienia. Pożary traw stanowią ponadto zagrożenie dla pobliskich lasów, zabudowań gospodarczych i mieszkalnych, a także dla uczestników ruchu drogowego, gdyż gęsty dym ogranicza widoczność na drogach.

Należy również podkreślić, iż wypalanie traw jest działaniem nielegalnym i podlega sankcjom prawnym. Osoby dopuszczające się tego procederu mogą zostać ukarane mandatem, grzywną, a w przypadku spowodowania zagrożenia dla życia lub mienia nawet karą pozbawienia wolności. Dodatkowo rolnicy korzystający z dopłat bezpośrednich mogą utracić część lub całość przyznanych środków finansowych.

W związku z powyższym wypalanie traw nie tylko nie przynosi żadnych korzyści, lecz powoduje poważne zagrożenia dla ludzi, środowiska oraz gospodarki. Dlatego też konieczne jest prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych i informacyjnych mających na celu zmianę postaw społecznych oraz eliminację tej niebezpiecznej praktyki.

Negatywny wpływ wypalania traw dla ludzi

Wypalanie traw i nieużytków niesie za sobą poważne konsekwencje dla zdrowia i życia ludzi, a także dla bezpieczeństwa publicznego oraz budżetu państwa. Zjawisko to stanowi realne zagrożenie zarówno dla osób bezpośrednio uczestniczących w gaszeniu pożarów, jak i dla mieszkańców okolicznych terenów.

- Podczas pożarów traw istnieje realne zagrożenie utraty zdrowia, a nawet życia ludzi. Ogień rozprzestrzenia się bardzo szybko, szczególnie przy sprzyjających warunkach atmosferycznych, takich jak silny wiatr czy niska wilgotność powietrza. Osoby próbujące samodzielnie gasić pożar lub znajdujące się w jego pobliżu mogą doznać poparzeń, zacażenia lub utraty przytomności. W ostatnich latach na terenie powiatu piaseczyńskiego nie odnotowano wprawdzie ofiar śmiertelnych podczas gaszenia pożarów traw, jednak zagrożenie to pozostaje realne.
- Wypalanie traw przyczynia się do pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego. Podczas spalania suchej roślinności do atmosfery uwalniane są szkodliwe substancje, w tym tlenek węgla, dwutlenek węgla, tlenki azotu oraz pyły zawieszone. Substancje te są szczególnie niebezpieczne dla dzieci, osób starszych oraz osób cierpiących na choroby układu oddechowego. Wdychanie dymu może powodować podrażnienie dróg oddechowych, duszności, bóle głowy, a także zaostrzenie chorób przewlekłych.
- Dym powstający podczas wypalania traw stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Gęsty, ścielący się przy ziemi dym ogranicza widoczność kierowcom,

co może prowadzić do niebezpiecznych sytuacji na drogach. Warunki te są porównywalne do jazdy we mgle i mogą skutkować kolizjami drogowymi, wypadkami oraz zagrożeniem życia uczestników ruchu.

- Wypalanie traw negatywnie wpływa również na wizerunek społeczny regionu. Zjawisko to jest postrzegane jako przejaw braku odpowiedzialności za środowisko naturalne i bezpieczeństwo publiczne. Obszary objęte pożarami sprawiają wrażenie zaniedbanych, co może negatywnie oddziaływać na odbiór regionu przez turystów oraz osoby odwiedzające.
- Widok ognia, szczególnie w godzinach wieczornych i nocnych, wywołuje niepokój i stres wśród mieszkańców. Dotyczy to zwłaszcza osób starszych, dzieci oraz właścicieli posesji znajdujących się w pobliżu terenów objętych pożarem. Często pojawia się obawa o rozprzestrzenienie się ognia na budynki mieszkalne i gospodarcze.
- Każdy pożar traw wiąże się z koniecznością zaangażowania znacznych sił i środków ratowniczych, co generuje wysokie koszty finansowe. Do działań gaśniczych kierowane są zastępy Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Koszty obejmują zużycie paliwa, sprzętu, środków gaśniczych oraz czas pracy ratowników. W skali roku wydatki te sięgają setek tysięcy złotych. Środki te pochodzą z budżetu państwa i samorządów, co oznacza, że w ostatecznym rozrachunku obciążają całe społeczeństwo.
- Należy również pamiętać, iż w czasie prowadzenia działań związanych z gaszeniem pożarów traw strażacy nie mogą reagować na inne zdarzenia. W tym samym czasie mogą być potrzebni do ratowania ofiar wypadków drogowych, pożarów budynków czy innych sytuacji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi. Zaangażowanie sił w gaszenie traw powoduje wydłużenie czasu dojazdu do innych zdarzeń, a w wielu przypadkach o życiu człowieka decydują minuty.

Wypalanie traw a zwierzęta

Wypalanie traw powoduje również ogromne straty w świecie zwierząt oraz prowadzi do niszczenia ich naturalnych siedlisk. Ogień rozprzestrzenia się szybko, nie dając zwierzętom możliwości ucieczki.

- W płomieniach giną ptaki, szczególnie gatunki gniazdujące na ziemi lub w niskiej roślinności. Niszczone są miejsca lęgowe, a ogień obejmuje gniazda z jajami oraz pisklętami, które nie mają możliwości ucieczki.
- Dym i wysoka temperatura powodują śmierć owadów zapylających, takich jak pszczoły i trzmiele. Ograniczenie liczby zapylaczy prowadzi do zmniejszenia liczby zapylonych kwiatów, a w konsekwencji do obniżenia plonów roślin uprawnych i dziko rosnących.

- W pożarach giną również zwierzęta domowe, które przypadkowo znajdą się w zasięgu ognia. Dym powoduje utratę orientacji, a zwierzęta ulegają zaczadzeniu lub poparzeniom. Zagrożenie to dotyczy także dużych zwierząt leśnych, takich jak sarny, jelenie czy dziki.
- Płomień niszczy miejsca bytowania zwierzyny łownej, w tym bażantów, kuropatw, zajęcy oraz saren. Ogień powoduje zniszczenie schronień, miejsc żerowania oraz rozrodu.
- W wyniku wypalania ginie wiele pożytecznych zwierząt kręgowych, takich jak płazy i gady, m.in. żaby, ropuchy i jaszczurki. Śmierć ponoszą także drobne ssaki, w tym jeże, krety, ryjówki, nornice, zajęce, lisy, kuny oraz borsuki. Zwierzęta te nie są w stanie uciec przed szybko rozprzestrzeniającym się ogniem.

Ryunek 3 - Komenda Powiatowa PSP

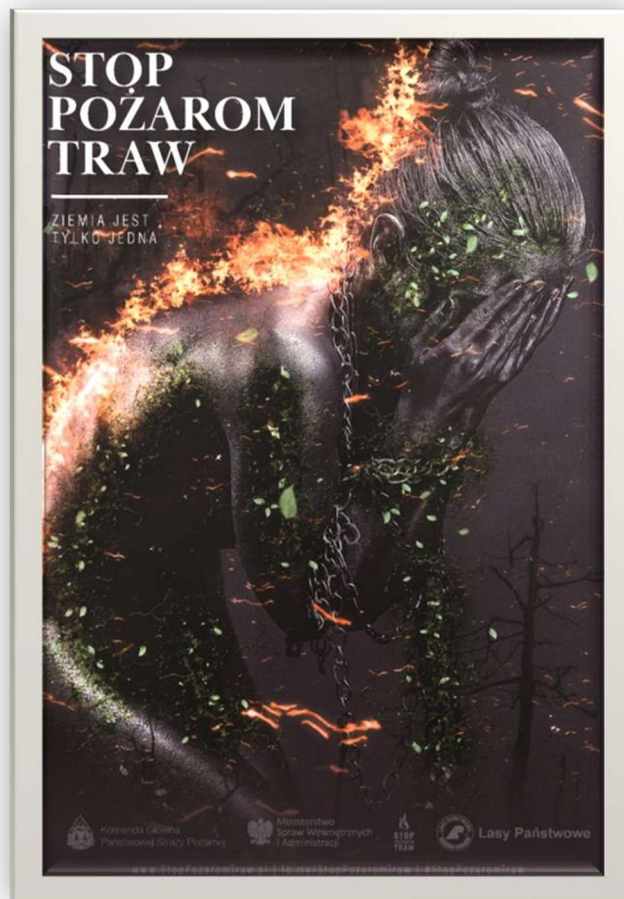
- W trakcie wypalania niszczone są również kolonie mrówek. Mrówki odgrywają istotną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów łąkowych i polnych. Rozdrabniając oraz transportując resztki roślinne i zwierzęce, przyczyniają się do szybszego rozkładu materii organicznej, co sprzyja tworzeniu warstwy próchnicy. Budując mrowiska i korytarze podziemne, poprawiają strukturę gleby, zwiększają jej napowietrzenie oraz ułatwiają przenikanie wody. Podobnie pożyteczną rolę pełnią biedronki, które odżywiają się mszycami i innymi szkodnikami roślin, ograniczając ich liczebność w sposób naturalny i bezpieczny dla środowiska. Wypalanie traw prowadzi do niszczenia tych pożytecznych organizmów, co w konsekwencji zaburza naturalną równowagę biologiczną.
- Ogień powoduje także masową śmierć wielu pożytecznych bezkręgowców zamieszkujących warstwę gleby i ściółki. W płomieniach giną między innymi dżdżownice, które mają bardzo duże znaczenie dla żyzności gleby, gdyż spulchniają ją, poprawiają strukturę oraz wspomagają procesy próchnicotwórcze. Straty dotyczą

PROGRAM „NIE DLA

również pajaków, wijów oraz licznych gatunków owadów drapieżnych i pasożytniczych, które naturalnie ograniczają populacje szkodników roślin. Eliminacja tych organizmów prowadzi do pogorszenia jakości gleby oraz zwiększenia liczby szkodliwych gatunków.

Powyższe przykłady wskazują jednoznacznie, że wypalanie traw nie eliminuje wyłącznie organizmów uznawanych za szkodniki, lecz niszczy całe zespoły organizmów odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie ekosystemu. Ogień obejmuje zarówno organizmy żyjące na powierzchni, jak i te znajdujące się w glebie, prowadząc do długotrwałych zmian w środowisku przyrodniczym.

W wyniku pożarów traw dochodzi również do zniszczenia wielu innych elementów życia biologicznego. Ginią organizmy glebowe odpowiedzialne za rozkład materii organicznej, owady zapylające rośliny, a także liczne drobne zwierzęta kręgowce. Szczególnie narażone są pisklęta ptaków wczesnie zakładających gniazda na ziemi oraz młode osobniki wielu gatunków, które nie są w stanie uciec przed szybko rozprzestrzeniającym się ogniem. Zdarza się również, że w pożarach giną gatunki objęte ochroną prawną, co prowadzi do nieodwracalnych strat w przyrodzie oraz zaburzenia równowagi ekologicznej. Ginią organizmy glebowe, owady zapylające kwiaty, dżdżownice, drobne kręgowce.

Rysunek 4 - Komenda Główna PSP

Ujemne skutki wypalania traw w rolnictwie

Wypalanie traw, nieużytków oraz resztek pożywnych od wielu lat stanowi poważny problem w rolnictwie. W okresie wiosennym obserwuje się wypalanie zeszłorocznej roślinności, natomiast późnym latem i jesienią dochodzi do spalania słomy oraz pozostałości po zbiorach. W świadomości części rolników nadal funkcjonuje błędne przekonanie, że ogień poprawia jakość gleby, działa jak naturalny nawóz oraz ogranicza rozwój chwastów. W praktyce jednak wypalanie nie tylko nie przynosi korzyści, lecz powoduje poważne szkody w strukturze gleby, obniża jej żyzność i prowadzi do spadku plonów.

Zgodnie z zasadami dobrej kultury rolnej oraz wymogami ochrony środowiska wypalanie traw i pozostałości roślinnych na gruntach rolnych jest zabronione. Badania naukowe jednoznacznie wskazują, że ogień niszczy biologiczne życie gleby, prowadzi do jej degradacji oraz pogorszenia warunków wzrostu roślin. Wysoka temperatura powoduje zniszczenie mikroorganizmów odpowiedzialnych za rozkład materii organicznej i tworzenie próchnicy. W efekcie gleba traci zdolność magazynowania wody, pogarsza się jej struktura oraz zmniejsza dostępność składników pokarmowych dla roślin.

PROGRAM „NIE DLA

Ogień niszczy również naturalną mikroflorę i mikrofaunę glebową, które odpowiadają za utrzymanie równowagi biologicznej. Wypalanie prowadzi do eliminacji bakterii, grzybów, dżdżownic oraz innych organizmów odpowiedzialnych za poprawę struktury gleby. W konsekwencji gleba staje się bardziej zbita, podatna na erozję oraz mniej produktywna. Pomimo że po wypaleniu łąki czy pastwiska szybko się zazieleniają, odrastająca roślinność ma znacznie niższą wartość paszową i użytkową.

Należy również podkreślić, że wypalanie nie jest skuteczną metodą zwalczania chwastów. W wielu przypadkach prowadzi wręcz do zwiększenia ich liczebności. Ogień niszczy rośliny o płytkim systemie korzeniowym, natomiast gatunki chwastów o silnych i głębokich korzeniach szybko się regenerują i zaczynają dominować na danym obszarze. W efekcie pogarsza się skład botaniczny runi, a udział wartościowych roślin pastewnych, w tym roślin motylkowych, znacząco się zmniejsza. Negatywne skutki wypalania traw i resztek roślinnych w rolnictwie obejmują w szczególności:

- obniżenie wartości plonów, nawet przy jednorazowym wypalaniu, oraz pogorszenie składu botanicznego roślinności,
- zniszczenie roślin motylkowych wzbogacających glebę w azot oraz wzrost udziału gatunków chwastów,
- degradację warstwy próchnicy oraz ograniczenie aktywności mikroorganizmów glebowych,
- utratę cennych składników pokarmowych, w tym azotu i węgla organicznego,
- odsłonięcie powierzchni gleby i zwiększenie ryzyka erozji wodnej oraz wietrznej,
- pogorszenie zdolności gleby do magazynowania wody i zwiększenie podatności na suszę,
- zniszczenie struktury gruzelkowej gleby, co utrudnia rozwój systemu korzeniowego roślin.

Wysoka temperatura powstająca podczas pożaru przenika do gleby i powoduje nagłe zmiany warunków środowiskowych. Nawet na niewielkiej głębokości dochodzi do wzrostu temperatury, który prowadzi do obumierania organizmów glebowych odpowiedzialnych za tworzenie próchnicy. Utrata tych organizmów powoduje konieczność zwiększonego nawożenia oraz pogorszenie właściwości fizycznych gleby. Żyzna gleba o prawidłowej strukturze gruzelkowej łatwiej wchłania wodę, ogranicza skutki suszy oraz nadmiaru opadów, a także zapewnia lepsze warunki wzrostu roślin.

Wypalanie resztek poźniwnych, w szczególności słomy, prowadzi również do marnotrawstwa cennego materiału organicznego. Słoma może być wykorzystana jako ściółka, pasza objętościowa, materiał do kompostowania lub naturalny nawóz poprawiający zawartość próchnicy w glebie. Jej spalanie powoduje:

- nierównomierny wzrost roślin następnych,
- zaburzenie struktury gleby,

PROGRAM „NIE DLA

- zwiększenie koncentracji soli mineralnych w warstwie powierzchniowej,
- nasilenie występowania chwastów,
- zwiększenie ryzyka powstawania pożarów.

Dodatkowo wypalanie traw i słomy stwarza poważne zagrożenie dla gospodarstw rolnych. Ogień może łatwo przenieść się na:

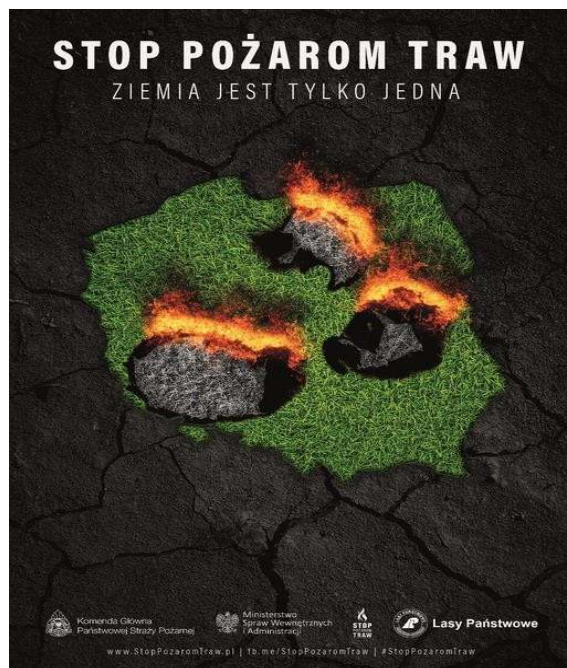
- zabudowania gospodarcze i mieszkalne,
- lasy i zadrzewienia śródpolne,
- stogi, sterty oraz magazyny płodów rolnych,
- maszyny i urządzenia rolnicze.

W wyniku takich pożarów dochodzi do strat materialnych, a także zagrożenia życia ludzi i zwierząt gospodarskich.

Zamiast wypalania resztki roślinne można wykorzystać w sposób bezpieczny i korzystny dla rolnictwa. Najlepszym rozwiązaniem jest ich kompostowanie oraz przyorywanie, co pozwala zwiększyć zawartość próchnicy i poprawić żyzność gleby. Korzystne efekty przynosi również stosowanie zmianowania, nawozów zielonych, właściwej agrotechniki oraz systematycznego koszenia chwastów.

Prawidłowe gospodarowanie materią organiczną sprzyja rozwojowi mikroorganizmów glebowych, które odpowiadają za rozkład resztek roślinnych i udostępnianie składników pokarmowych roślinom. Im bogatsze życie biologiczne gleby, tym lepsza jej struktura, większa odporność na suszę oraz wyższe i stabilniejsze plony. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi pożytecznych mikroorganizmów pozwala ograniczyć rozwój patogenów oraz zwiększa zdolność gleby do naturalnej regeneracji.

Przedstawione argumenty jednoznacznie wskazują, że wypalanie traw i resztek roślinnych nie przynosi żadnych korzyści rolniczych, natomiast prowadzi do degradacji gleby, obniżenia plonów oraz strat ekonomicznych. Właściwe gospodarowanie materią organiczną oraz stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych stanowi jedyną racjonalną i bezpieczną alternatywę dla tego szkodliwego procederu.

Rysunek nr 5 - Komenda Główna PSP

ZAGROŻENIE POŻAROWE LASÓW

Pożary stanowią jedno z najpoważniejszych i najniebezpieczniejszych zagrożeń dla lasów. Ogień może w bardzo krótkim czasie objąć rozległe obszary drzewostanów, powodując ogromne straty przyrodnicze, gospodarcze i społeczne. Spłonięty las odradza się przez wiele dziesięcioleci, a odbudowa jego naturalnej struktury i bioróżnorodności jest procesem długotrwałym i często nieodwracalnym. Zniszczeniu ulegają nie tylko drzewa, ale także runo leśne, gleba, siedliska zwierząt oraz całe ekosystemy budowane przez dziesiątki, a nawet setki lat.

Polskie lasy należą do obszarów o stosunkowo wysokim stopniu zagrożenia pożarowego w Europie. Wynika to m.in. z dużego udziału siedlisk borowych, dominacji gatunków iglastych, występowania suchych gleb piaszczystych oraz okresowych niedoborów opadów. Lasy na terenie powiatu również charakteryzują się podwyższonym zagrożeniem pożarowym. W okresie największego ryzyka, przypadającym zazwyczaj od 1 kwietnia do 31 października, wystarczy niewielkie źródło ognia, aby doszło do pożaru obejmującego kilka lub kilkanaście hektarów powierzchni leśnej.

Zdecydowana większość pożarów lasów powstaje na skutek działalności człowieka.

Do najczęstszych przyczyn należą:

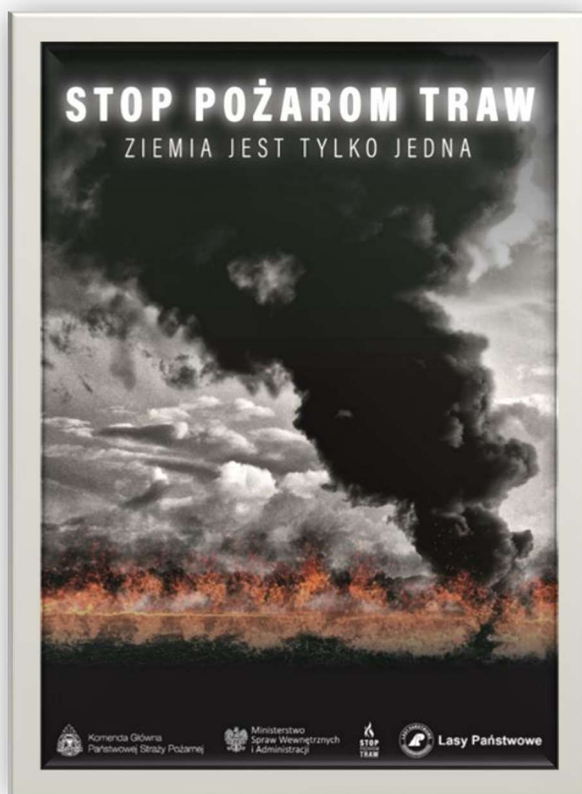
- celowe podpalenia,

PROGRAM „NIE DLA

- wczesnowiosenne wypalanie traw i roślinności w sąsiedztwie lasów,
- nieostrożne posługiwanie się ogniem otwartym,
- wyrzucanie niedopałków papierosów z samochodów lub pociągów,
- pozostawianie niedogaszonego ogniska,
- łamanie zakazów wjazdu pojazdami do lasu,
- prowadzenie prac rolniczych i porządkowych w pobliżu terenów leśnych.

Szczególne zagrożenie stanowi wjazd samochodów na drogi leśne oraz ściółkę. Elementy układu wydechowego pojazdu, w tym katalizator, mogą nagrzewać się do temperatury kilkuset stopni Celsjusza. W przypadku kontaktu z suchą ściółką, igliwem lub trawą może dojść do zapłonu. Dodatkowo pojazdy poruszające się po miękkim podłożu mogą uszkodzić ściółkę, odsłaniając łatwopalne warstwy organiczne.

Rysunek 4 - Komenda Główna PSP

Zagrożenie pożarowe lasu w różnych porach roku

Poziom zagrożenia pożarowego lasów zmienia się w zależności od pory roku oraz warunków atmosferycznych.

Największe zagrożenie występuje wczesną wiosną, kiedy w lesie zalegają duże ilości suchych liści, igliwia, traw i drobnych gałęzi. Materiał ten bardzo łatwo ulega zapłonowi, a brak rozwiniętej roślinności sprzyja szybkiemu rozprzestrzenianiu się ognia. W tym okresie szczególnie niebezpieczne jest wypalanie traw w pobliżu lasów.

W okresie letnim, mimo pełnej wegetacji roślin, zagrożenie pożarowe również pozostaje wysokie. Długotrwałe upały, brak opadów oraz silne nasłonecznienie powodują wysychanie ściółki leśnej i runa. W takich warunkach nawet niewielka iskra może doprowadzić do powstania pożaru. Dodatkowo wiatr sprzyja szybkiemu rozprzestrzenianiu się ognia na kolejne obszary.

Jesienią zagrożenie pożarowe zazwyczaj maleje, jednak w okresach bezdeszczowych nadal może być podwyższone. Opadłe liście i sucha roślinność ponownie tworzą warstwę łatwopalnego materiału, który w sprzyjających warunkach pogodowych może stać się przyczyną pożaru.

Na poziom zagrożenia pożarowego lasów wpływają przede wszystkim:

- ilość i częstotliwość opadów atmosferycznych,

PROGRAM „NIE DLA

- temperatura powietrza,
- wilgotność powietrza,
- prędkość i kierunek wiatru,
- natężenie promieniowania słonecznego,
- wilgotność ściółki leśnej.

Bezpieczne zasady zachowania się w lesie

Las jest miejscem ogólnodostępnym, jednak każdy jego użytkownik powinien przestrzegać zasad bezpieczeństwa, które pozwolą ograniczyć ryzyko powstania pożaru oraz ochronić środowisko naturalne.

Podstawowe zasady bezpiecznego przebywania w lesie:

- należy przestrzegać informacji i zakazów umieszczonych na tablicach ostrzegawczych,
- zabronione jest rozniecanie ognia poza miejscami do tego wyznaczonymi,
- nie wolno wypalać roślinności ani wierzchniej warstwy gleby,
- palenie tytoniu dopuszczalne jest wyłącznie w miejscach wyznaczonych lub na drogach utwardzonych,
- nie należy wyrzucać niedopałków papierosów ani zapalek,
- wjazd pojazdami silnikowymi do lasu dozwolony jest wyłącznie po drogach publicznych,
- postój pojazdów możliwy jest tylko w miejscach do tego wyznaczonych,
- nie należy wchodzić na uprawy leśne oraz do młodników o wysokości do 4 metrów,
- nie wolno pozostawiać w lesie szklanych butelek i odpadów, które mogą powodować skupienie promieni słonecznych.

Leśnicy oraz strażacy apelują również o aktywną współpracę społeczeństwa w zakresie zapobiegania pożarom. W przypadku zauważenia ognia, dymu lub osoby dokonującej podpalenia należy niezwłocznie powiadomić służby ratunkowe, nadleśnictwo lub właściciela lasu. Szybka reakcja pozwala ograniczyć skalę pożaru i zmniejszyć straty. Niestety często zdarza się, że świadkowie takich zdarzeń nie reagują, co prowadzi do rozwoju pożaru i poważnych konsekwencji dla środowiska naturalnego.

Odpowiedzialne zachowanie w lasach oraz ich otoczeniu ma kluczowe znaczenie dla ochrony przyrody, bezpieczeństwa ludzi oraz ograniczenia liczby pożarów. Nawet niewielka iskra może doprowadzić do zniszczenia obszarów leśnych, których odtworzenie będzie trwało wiele dziesięcioleci.

EDUKACJA

Edukacja ekologiczna odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu właściwych relacji pomiędzy człowiekiem, społeczeństwem a środowiskiem naturalnym. Umożliwia zrozumienie zależności człowieka od przyrody oraz uczy odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań. Dzięki niej możliwe jest budowanie świadomości, że każda ingerencja w środowisko naturalne niesie określone konsekwencje, które mogą wpływać zarówno na jakość życia ludzi, jak i na funkcjonowanie całych ekosystemów.

Edukacja ekologiczna powinna obejmować wszystkie grupy społeczne, bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy wykonywany zawód. Ochrona środowiska wymaga wspólnego zaangażowania całego społeczeństwa – zarówno w miejscu zamieszkania, pracy, jak i podczas wypoczynku. Każdy człowiek poprzez codzienne decyzje i zachowania ma realny wpływ na stan środowiska naturalnego. Tylko konsekwentne działania edukacyjne prowadzone na różnych poziomach mogą przyczynić się do ograniczenia degradacji przyrody oraz zmniejszenia liczby pożarów traw.

Sz szczególnie skuteczne efekty w przeciwdziałaniu wypalaniu traw przynosi edukacja prowadzona w szkołach. Dlatego ważnym elementem programu przeciwdziałania wiosennemu wypalaniu traw jest moduł edukacyjny skierowany przede wszystkim do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Dzieci i młodzież, zdobywając wiedzę na temat skutków wypalania traw, przekazują ją następnie swoim rodzicom, rodzinie oraz lokalnej społeczności. W ten sposób działania edukacyjne obejmują również rolników oraz osoby dorosłe, które często są bezpośrednio odpowiedzialne za tego typu praktyki.

W ramach działań edukacyjnych planuje się prowadzenie zajęć informacyjnych oraz pogadek dotyczących zagrożeń wynikających z wypalania traw, jego wpływu na środowisko naturalne oraz konsekwencji prawnych. Podczas spotkań uczniowie zapoznawani będą z negatywnymi skutkami pożarów traw dla ludzi, zwierząt, gleby i lasów. Podkreślone zostanie również, że wypalanie traw jest działaniem nielegalnym i może skutkować odpowiedzialnością karną oraz finansową.

Istotnym elementem programu będzie także współpraca szkół z przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczych Straży Pożarnych oraz służb leśnych. Spotkania ze strażakami i leśnikami umożliwią uczniom bezpośrednie zapoznanie się z zagrożeniami pożarowymi oraz zasadami bezpiecznego postępowania. Tego rodzaju działania zwiększają skuteczność edukacji i wzmacniają przekaz profilaktyczny.

Uzupełnieniem działań edukacyjnych będzie dystrybucja materiałów informacyjnych wśród mieszkańców powiatu. Przygotowane zostaną ulotki, plakaty oraz broszury zawierające informacje o zagrożeniach dla środowiska, skutkach gospodarczych wypalania traw oraz konsekwencjach

PROGRAM „NIE DLA

prawnych wynikających z łamania przepisów. Materiały te będą rozpowszechniane w szkołach, urzędach, instytucjach publicznych oraz miejscach często odwiedzanych przez mieszkańców.

Dzięki prowadzonym działaniom edukacyjnym dzieci i młodzież będą bardziej świadome zagrożeń związanych z wypalaniem traw oraz konsekwencji takich działań. Zwiększy się również wrażliwość społeczna na pojawiające się pożary, a mieszkańcy będą bardziej skłonni do reagowania i informowania odpowiednich służb o zauważonych zagrożeniach.

Cele edukacji ekologicznej

1. Kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz budzenie zainteresowania problematyką ochrony środowiska, w szczególności w zakresie zależności między działalnością człowieka a stanem przyrody, zarówno na terenach miejskich, jak i wiejskich.
2. Zapewnienie możliwości zdobywania wiedzy oraz rozwijania umiejętności niezbędnych do podejmowania działań na rzecz ochrony środowiska. Edukacja ma sprzyjać kształtowaniu postaw odpowiedzialności, wrażliwości ekologicznej oraz gotowości do reagowania na zagrożenia.
3. Kształtowanie nowych wzorców zachowań indywidualnych i społecznych, uwzględniających potrzebę ochrony środowiska naturalnego, racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody oraz zapobiegania zjawiskom szkodliwym, takim jak wypalanie traw.
4. Upowszechnianie wiedzy o zagrożeniach pożarowych oraz promowanie bezpiecznych i odpowiedzialnych zachowań w środowisku naturalnym.
5. Wzmacnianie współpracy pomiędzy szkołami, samorządami, służbami ratowniczymi oraz instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska w zakresie prowadzenia działań edukacyjnych.

Realizacja powyższych celów przyczyni się do zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców, ograniczenia liczby pożarów traw oraz poprawy bezpieczeństwa i stanu środowiska naturalnego.

WYPALANIE TRAW JEST ZABRONIONE

Osoby dopuszczające się wypalania traw podlegają odpowiedzialności prawnej. Sankcje przewidziane są zarówno w przepisach dotyczących ochrony przyrody, jak i w Kodeksie wykroczeń oraz Kodeksie karnym.

Art. 131 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13) stanowi, że: *„kto wypala łąki, pastwiska, nieużytki, rowy, pasy przydrożne, szlaki kolejowe, trzcinowiska lub szuwały podlega karze aresztu albo grzywny”*.

PROGRAM „NIE DLA

Dodatkowo odpowiedzialność przewiduje **kodeks wykroczeń**. art. 82 § 1 (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 734 ze zm.) stanowi: *„Kto dokonuje czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, polegających na niedozwolonym używaniu otwartego ognia, paleniu tytoniu i stosowaniu innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów palnych podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany”*.

Art. 21 § 1 w związku z art. 82 wskazuje, że: *„Grzywnę wymierza się w wysokości od 20 do 5000 złotych, chyba że ustawa stanowi inaczej”*.

W przypadku poważnych pożarów zastosowanie mają akty prawne **Kodeksu karnego** (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 383 ze zm.). Rozdział XX – Przepisy przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu: art. 163 § 1 *„Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać: pożaru [...] podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”*.

art. 163 § 3 *„Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”*.

Zakaz wypalania traw wynika także z aktów prawnych dotyczących ochrony lasów. Wypalanie roślinności w pobliżu terenów leśnych stanowi szczególne zagrożenie pożarowe.

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672 z późn. zm.) Art. 30 ust. 3 pkt 3: *„W lasach oraz na terenach śródlęsnych, jak również w odległości do 100 m od granicy lasu, zabrania się działań i czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo, a w szczególności wypalania wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych”*.

Powyższe przepisy jednoznacznie wskazują, że wypalanie traw jest działaniem nielegalnym i zagrożonym sankcjami prawnymi. Odpowiedzialność może obejmować grzywnę, karę aresztu, utratę dopłat bezpośrednich, a w przypadku spowodowania dużego pożaru – również karę pozbawienia wolności.

**Przestrzegamy przed zagrożeniami wynikającymi z wypalania roślinności
Apelujemy o rozsądek!**

**Zanim podpalisz, zastanów się, czy przez bezmyślność nie narazisz życia
swojego i innych.**

ZADANIA UCZESTNIKÓW PROGRAMU

Mając na względzie poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Piaseczyńskiego oraz ograniczenie liczby pożarów traw i nieużytków, Starostwo Powiatowe w Piasecznie, samorządy gminne, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Piasecznie, Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie oraz Nadleśnictwo Chojnów podjęły współpracę w zakresie przeciwdziałania temu niebezpiecznemu zjawisku. Wspólne działania mają charakter profilaktyczny, edukacyjny oraz informacyjny i ukierunkowane są na zwiększenie świadomości społecznej, ograniczenie liczby podpałów oraz poprawę bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie całego powiatu.

Realizacja programu opiera się na współdziałaniu instytucji samorządowych i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne oraz ochronę środowiska. Każda z jednostek uczestniczących w programie realizuje określony zakres działań zgodnie ze swoimi kompetencjami.

STAROSTWO POWIATOWE W PIASECZNIE

Koordynatorem programu przeciwdziałania wypalaniu traw oraz kampanii informacyjno-edukacyjnej na terenie Powiatu Piaseczyńskiego jest Starostwo Powiatowe w Piasecznie. Do jego zadań należy organizacja i nadzór nad realizacją działań profilaktycznych, a także współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, służbami ratowniczymi oraz instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska.

Zakres działań Starostwa Powiatowego w Piasecznie:

- koordynowanie realizacji powiatowego programu przeciwdziałania wypalaniu traw,
- prowadzenie i promowanie kampanii informacyjnej w lokalnych mediach, w tym prasie, radiu oraz mediach internetowych,
- rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z wypalaniem traw,
- współpraca z gminami, szkołami oraz instytucjami publicznymi w zakresie realizacji działań edukacyjnych,
- organizowanie spotkań i narad roboczych dotyczących oceny zagrożenia pożarowego oraz skuteczności podejmowanych działań,
- inicjowanie działań edukacyjnych w szkołach ponadpodstawowych,
- wspieranie przedsięwzięć promujących ochronę środowiska i bezpieczeństwo pożarowe,
- monitorowanie realizacji programu oraz analiza liczby zdarzeń związanych z wypalaniem traw,
- podejmowanie działań informacyjnych w okresach zwiększonego zagrożenia pożarowego,

PROGRAM „NIE DLA

- współpraca z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Policją oraz Nadleśnictwem w zakresie działań prewencyjnych.

Działania podejmowane przez Starostwo Powiatowe w Piasecznie mają na celu zwiększenie świadomości mieszkańców, ograniczenie liczby pożarów traw oraz poprawę bezpieczeństwa na terenie powiatu. Koordynacja programu na poziomie powiatowym umożliwia skuteczne planowanie działań oraz ich realizację we wszystkich gminach Powiatu Piaseczyńskiego.

SAMORZĄDY GMINNE

Samorządy gminne odgrywają istotną rolę w realizacji programu przeciwdziałania wypalaniu traw. Ze względu na bezpośredni kontakt z mieszkańcami oraz znajomość lokalnych uwarunkowań, gminy mogą skutecznie prowadzić działania informacyjne, edukacyjne i organizacyjne. Podejmowane inicjatywy mają na celu zwiększenie świadomości społecznej, ograniczenie liczby podpaleń oraz poprawę bezpieczeństwa na terenach gmin.

Zakres działań samorządów gminnych obejmuje w szczególności:

- zamieszczanie na stronach internetowych urzędów gmin, w mediach społecznościowych oraz w Biuletynach Informacji Publicznej komunikatów dotyczących zakazu wypalania traw, zagrożeń z tym związanych oraz konsekwencji prawnych,
- publikowanie informacji ostrzegawczych w okresach zwiększonego zagrożenia pożarowego, w szczególności w miesiącach wiosennych,
- przygotowywanie i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych, takich jak plakaty, broszury i ulotki informacyjne w miejscach publicznych, m.in. w przedszkolach, szkołach, urzędach, bibliotekach, ośrodkach kultury, przychodniach, parafiach oraz innych instytucjach użyteczności publicznej,
- informowanie mieszkańców o skutkach finansowych wypalania traw, w tym o kosztach akcji ratowniczych, stratach środowiskowych oraz możliwych karach,
- przedstawianie zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi, zwierząt oraz mienia wynikających z niekontrolowanych pożarów,
- współpraca z Komendą Powiatową Policji, Państwową Strażą Pożarną, jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Nadleśnictwem w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej przy współudziale dyrektorów szkół, nauczycieli, strażaków, policjantów oraz przedstawicieli służb leśnych,
- prowadzenie pogadarek i prelekcji w szkołach dotyczących ochrony środowiska, bezpieczeństwa pożarowego oraz negatywnych skutków wypalania traw,

PROGRAM „NIE DLA

- organizowanie spotkań informacyjnych z mieszkańcami, sołtysami oraz radami sołectkami, podczas których omawiane będą zagrożenia wynikające z wypalania traw oraz sposoby ich przeciwdziałania,
- prezentowanie problematyki wypalania traw podczas zebrań wiejskich i osiedlowych oraz lokalnych wydarzeń społecznych,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez kampanie informacyjne i działania edukacyjne,
- podejmowanie działań mających na celu poprawę stanu utrzymania gruntów należących do gminy, w szczególności poprzez regularne wykaszanie traw oraz usuwanie suchej roślinności,
- prowadzenie ewidencji terenów, na których dochodzi do pożarów traw, oraz identyfikowanie miejsc szczególnie zagrożonych,
- współpraca z właścicielami gruntów w zakresie właściwego utrzymania terenów niezagospodarowanych,
- inicjowanie lokalnych działań prewencyjnych w okresach największego zagrożenia pożarowego.

Realizacja powyższych działań przez samorządy gminne przyczyni się do ograniczenia liczby pożarów traw, zwiększenia świadomości mieszkańców oraz poprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie poszczególnych gmin Powiatu Piaseczyńskiego.

KOMENDA POWIATOWA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W PIASECZNIE

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Piasecznie realizuje działania prewencyjne, edukacyjne oraz informacyjne mające na celu ograniczenie liczby pożarów traw i nieużytków. Ze względu na swoje kompetencje oraz doświadczenie w prowadzeniu działań ratowniczo-gaśniczych, PSP pełni istotną rolę w kształtowaniu świadomości społecznej w zakresie zagrożeń pożarowych oraz promowaniu bezpiecznych zachowań.

Zakres działań Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Piasecznie:

- zamieszczanie na stronie internetowej Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Piasecznie komunikatów dotyczących zakazu wypalania traw, aktualnych ostrzeżeń oraz informacji o zagrożeniach pożarowych,
- publikowanie materiałów edukacyjnych w mediach społecznościowych oraz lokalnych portalach informacyjnych,
- rozpowszechnianie plakatów, broszur i ulotek informacyjnych we współpracy z jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych,

PROGRAM „NIE DLA

- prowadzenie prelekcji i pogadanek dotyczących zagrożeń wynikających z wypalania traw, w tym prezentowanie skutków finansowych akcji ratowniczych oraz zagrożeń dla życia ludzi i środowiska naturalnego,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców powiatu, w szczególności dla dzieci i młodzieży szkolnej,
- współpraca z samorządami gminnymi, Policją, Nadleśnictwem oraz innymi instytucjami w zakresie realizacji działań profilaktycznych,
- udział strażaków w spotkaniach informacyjnych organizowanych w szkołach, świetlicach wiejskich oraz podczas wydarzeń lokalnych,
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz zasad bezpiecznego postępowania na terenach otwartych,
- przedstawianie problematyki wypalania traw oraz jej skutków podczas zebrań wiejskich i osiedlowych,
- informowanie o konsekwencjach prawnych wypalania traw oraz o odpowiedzialności za spowodowanie pożaru,
- współpraca z jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych w zakresie prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych,
- monitorowanie liczby zdarzeń związanych z wypalaniem traw oraz analizowanie ich przyczyn,
- podejmowanie działań informacyjnych w okresach zwiększonego zagrożenia pożarowego.

Realizacja powyższych działań przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Piasecznie ma na celu ograniczenie liczby pożarów traw, zwiększenie świadomości mieszkańców oraz poprawę bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie całego Powiatu Piaseczyńskiego.

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W PIASECZNIE

Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie realizuje działania profilaktyczne, edukacyjne oraz prewencyjne mające na celu ograniczenie zjawiska wypalania traw i nieużytków. Policja, jako służba odpowiedzialna za bezpieczeństwo publiczne, uczestniczy w działaniach informacyjnych oraz prowadzi czynności kontrolne w miejscach szczególnie narażonych na powstawanie pożarów. Podejmowane działania mają również na celu egzekwowanie aktów prawnych oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie odpowiedzialności za wypalanie traw.

Zakres działań Komendy Powiatowej Policji w Piasecznie:

- udział w edukacji ekologicznej mieszkańców powiatu podczas zebrań wiejskich, osiedlowych oraz spotkań organizowanych przez samorządy lokalne,

PROGRAM „NIE DLA

- wyznaczenie w Komendzie Powiatowej Policji koordynatora działań odpowiedzialnego za współpracę z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Nadleśnictwem oraz samorządami,
- wspólne uczestnictwo funkcjonariuszy Policji i Państwowej Straży Pożarnej w spotkaniach informacyjnych z mieszkańcami, podczas których przedstawiane będą zagrożenia wynikające z wypalania traw oraz obowiązujące przepisy prawne,
- prezentowanie konsekwencji prawnych związanych z wypalaniem traw, w tym odpowiedzialności wykroczeniowej i karnej,
- udział funkcjonariuszy Policji, w szczególności dzielnicowych, w spotkaniach edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą szkolną,
- prowadzenie pogadań w szkołach dotyczących bezpieczeństwa pożarowego oraz skutków wypalania traw dla ludzi i środowiska,
- współpraca ze szkołami, samorządami i innymi instytucjami w zakresie działań profilaktycznych,
- prowadzenie patroli prewencyjnych w okresach zwiększonego zagrożenia pożarowego,
- organizowanie wspólnych patroli funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Straży Leśnej,
- obejmowanie patrolami terenów nieużytków rolnych, łąk oraz obszarów, na których najczęściej dochodzi do pożarów traw,
- reagowanie na zgłoszenia mieszkańców dotyczące wypalania traw i podejmowanie interwencji wobec sprawców,
- prowadzenie działań kontrolnych w miejscach szczególnie zagrożonych powstawaniem pożarów,
- współpraca z innymi służbami w zakresie identyfikacji osób dopuszczających się wypalania traw.

Realizacja powyższych działań przez Komendę Powiatową Policji w Piasecznie ma na celu ograniczenie liczby pożarów traw, poprawę bezpieczeństwa mieszkańców oraz zwiększenie skuteczności egzekwowania aktów prawnych dotyczących zakazu wypalania roślinności.

NADLEŚNICTWO CHOJNÓW

Nadleśnictwo Chojnów realizuje działania z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasów oraz terenów przyległych, mające na celu ograniczenie ryzyka powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów. Zadania te obejmują zarówno działania techniczne, organizacyjne, jak i prewencyjne, prowadzone we współpracy z Państwową Strażą Pożarną, Policją, samorządami oraz jednostkami Ochotniczych

PROGRAM „NIE DLA

Straży Pożarnych. Szczególny nacisk kładziony jest na zapobieganie pożarom powstającym w wyniku wypalania traw na terenach graniczących z obszarami leśnymi.

Zakres działań Nadleśnictwa Chojnów:

- odizolowanie obszarów leśnych poprzez wykonywanie i utrzymywanie mineralizowanych pasów przeciwpożarowych, które ograniczają możliwość przenoszenia się ognia z terenów otwartych do lasu,
- utrzymywanie i modernizacja sieci dróg leśnych umożliwiających sprawny dojazd pojazdów ratowniczych do miejsc zagrożonych oraz prowadzenie działań gaśniczych,
- doskonalenie systemu zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, w tym utrzymywanie punktów czerpania wody, dojazdów pożarowych oraz oznakowania przeciwpożarowego,
- prowadzenie patroli pracowników Nadleśnictwa na terenach leśnych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, szczególnie w okresach zwiększonego zagrożenia pożarowego,
- organizowanie wspólnych patroli prewencyjnych Straży Leśnej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych,
- obejmowanie nadzorem terenów graniczących z lasami, w szczególności nieużytków rolnych, łąk i obszarów, na których najczęściej dochodzi do wypalania traw,
- prowadzenie nasadzeń drzew i krzewów dzielących duże obszary nieużytków, co ogranicza rozprzestrzenianie się ognia,
- porządkowanie terenów leśnych oraz przyległych z materiałów łatwopalnych, takich jak gałęzie, sucha roślinność i pozostałości po pracach leśnych,
- monitorowanie poziomu zagrożenia pożarowego lasów oraz przekazywanie informacji do właściwych służb,
- koordynowanie pracy systemu łączności oraz współpraca z punktami alarmowo-dyspozycyjnymi,
- ostrzeganie mieszkańców i użytkowników lasów o aktualnym stopniu zagrożenia pożarowego poprzez tablice informacyjne i komunikaty,
- współpraca z samorządami oraz służbami ratowniczymi w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych,
- udział przedstawicieli Nadleśnictwa w spotkaniach informacyjnych dotyczących zagrożeń wynikających z wypalania traw,
- prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do mieszkańców terenów przyległych do lasów.

Realizacja powyższych działań przez Nadleśnictwo Chojnów ma na celu ograniczenie ryzyka powstawania pożarów, ochronę zasobów leśnych oraz poprawę bezpieczeństwa mieszkańców terenów sąsiadujących z obszarami leśnymi.

PROGRAM „NIE DLA WYPALANIA

Harmonogram realizacji programu przeciwdziałania wypalaniu traw

Lp.	ZADANIE	PODMIOTY ODPOWIEDZIELNE	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN	WSKAŹNIK REALIZACJI	EFEKT / REZULTAT	SPOSÓB MONITOROWANIA
Edukacja społeczeństwa							
1.	Edukacja społeczeństwa z zakresu ekologii i ochrony przeciwpożarowej oraz przedstawienie kosztów akcji gaszenia pożarów traw.	Urzędy miast i gmin	Wójtowie, burmistrzowie, pracownicy ds. zarządzania kryzysowego, pracownicy ds. ochrony środowiska	V-X	➤ liczba przeprowadzonych spotkań ➤ liczba uczestników ➤ liczba materiałów informacyjnych	➤ wzrost świadomości mieszkańców ➤ ograniczenie liczby podpałów ➤ zwiększenie zgłoszeń o zagrożeniach	➤ sprawozdania gmin ➤ listy obecności ➤ notatki ze spotkań
2.	Omawianie problematyki wypalania traw oraz konsekwencji prawnych podczas zebrań wiejskich i osiedlowych.	Urzędy miast i gmin	pracownicy urzędów gmin, dzielnicowi Policji, PSP, OSP	V-X	➤ liczba zebrań ➤ liczba prelekcji ➤ liczba przekazanych informacji	➤ zwiększenie znajomości aktów prawnych ➤ zmniejszenie liczby wykroczeń ➤ poprawa bezpieczeństwa	➤ protokoły zebrań ➤ sprawozdania z działań ➤ raporty Policji i PSP
Edukacja ekologiczna młodzieży szkolnej							
1.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych dotyczących problemu wypalania traw w szkołach	Gminne komórki ds. oświaty, Wydział Edukacji Starostwa, dyrektorzy szkół	dyrektorzy szkół, nauczyciele, wychowawcy	V-VI IX-X	➤ liczba przeprowadzonych lekcji ➤ liczba uczniów objętych programem ➤ liczba spotkań z służbami	➤ wzrost świadomości ekologicznej uczniów ➤ przekazywanie wiedzy do rodzin ➤ ograniczenie wypalania traw	➤ dzienniki lekcyjne ➤ sprawozdania szkół ➤ dokumentacja fotograficzna

PROGRAM „NIE DLA WYPALANIA

Opracowanie i rozpowszechnianie materiałów							
1.	Opracowanie i dystrybucja ulotek, plakatów i broszur informacyjnych	Urzędy miast i gmin	pracownicy promocji, pracownicy ochrony środowiska	V	➤ liczba wydrukowanych materiałów ➤ liczba miejsc dystrybucji	➤ zwiększenie wiedzy mieszkańców ➤ dotarcie do jak największej społeczności lokalnej	➤ rejestr dystrybucji ➤ dokumentacja urzędowa
Publikacja komunikatów							
1.	Zamieszczanie komunikatów o zakazie wypalania traw na stronach internetowych	Starostwo Powiatowe, urzędy miast i gmin, PSP, OSP, Nadleśnictwo Chojnów	administratorzy stron internetowych, pracownicy promocji	V	➤ liczba komunikatów ➤ liczba publikacji	➤ zwiększenie dostępności informacji ➤ szybkie ostrzeganie mieszkańców	➤ archiwum publikacji ➤ statystyki stron internetowych
Monitorowanie utrzymania gruntów							
1.	Poprawa stanu utrzymania gruntów gminnych we właściwej agrokulturze	Urzędy miast i gmin	pracownicy gospodarki komunalnej	V-X	➤ liczba wykoszonych terenów ➤ powierzchnia gruntów	➤ zmniejszenie ilości suchej roślinności ➤ ograniczenie ryzyka pożarów	➤ kontrole terenowe ➤ raporty gmin
Patrole prewencyjne							
1.	Patrole prewencyjne terenów zagrożonych pożarami traw	Urzędy miast i gmin, Policja, Nadleśnictwo	dzielnicowi Policji, straż leśna, strażacy OSP	V-X	➤ liczba patroli ➤ liczba kontroli terenów	➤ zmniejszenie liczby podpałów ➤ szybsze wykrywanie zagrożeń	➤ notatki służbowe ➤ raporty Policji i PSP
Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów							
1.	Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów i terenów przyległych	Nadleśnictwo	Nadleśniczy	Cały rok	➤ liczba wykonanych pasów przeciwpożarowych ➤ liczba działań zabezpieczających	➤ ograniczenie rozprzestrzeniania się pożarów ➤ poprawa bezpieczeństwa lasów	➤ sprawozdania Nadleśnictwa ➤ kontrole terenowe

PROGRAM „NIE DLA WYPALANIA